

Nr 791

Av herr **Johansson** i Stockholm **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144, angående försäljning av viss kronoegendom.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 144 föreslås, att den av kronan år 1956 för fångvårdsändamål förvärvade egendomen Runö gård i Österåkers kommun i Stockholms län skall försäljas.

Remissinstanserna framhåller att egendomen i fråga väl lämpar sig för bostadsbebyggelse. Enligt det preliminärt träffade avtalet skall köparen bli John Mattson Byggnadsaktiebolag.

Det anmärkningsvärda härvidlag är förslaget om att samhälleligt ägd mark, därtill inom Stor-Stockholmsområdet, föreslås försäljas till en privatägd byggnadsfirma, bakom vilken starka bank- och kapitalintressen döljer sig. Redan i Arbetarrörelsens Efterkrigsprogram heter det:

För att jordvärdestegringen i städerna skall komma det allmänna till godo och ännu mer för att framtida saneringsarbeten icke skall försvåras på grund av bostadsbeståndets splittring på fler ägare, bör tomtmarken kommunaliseras och beståndet av hyreshus gradvis överföras i kommunal ägo.

Hyresgäströrelsen i vårt land har med fullt berättigande och i bostadskonsumternas intresse vänt sig emot att kommunerna avhänder sig tomtmark med möjlighet för enskilda att tillgodogöra sig den markvärdestegring som följer genom samhällliga åtgärder. Särskilt inom Stor-Stockholmsområdet, där en intensiv bostadsbebyggelse alltfört äger rum och i än högre grad är att motse, måste det vara angeläget att tomtmark undandrages möjligheterna för privat spekulation. I dagarna äger uppvaktningar rum från Hyresgästföreningen i Stockholm med omnejd hos de ansvariga kommunala myndigheterna i kommunerna runt Stockholm, varvid hyresgäströrelsens representanter hemställer att dessa såvitt möjligt icke skall avyttra av kommunerna ägd mark till enskilda byggnadsföretag.

Svårigheterna med kapitalanskaffning utgör givetvis problem för flera kommuner inom Stor-Stockholmsområdet. Det är dock bekant att från Stockholms stads sida intresse visats för samverkan med kommunerna i dess grannskap när det gäller genomförandet av bostadsbyggnadsprogrammet. Stockholms stad och dess byggnadsföretag är beredda att ställa sina resurser till förfogande på detta område.

I den skrivelse som Hyresgästföreningen i Stockholm med omnejd överlämnar till kommunerna i Stockholms grannskap heter det:

Otillräckliga finansiella resurser får inte leda till att stora, värdefulla tomtområden i kommunernas ägo försäljas till privata spekulationsintressen, när kommunerna ställs inför uppgiften att förverkliga aktionsprogrammet för bostadsförsörjningen i Stor-Stockholm. En sådan markpolitik leder, anser vi, osviktigt till fördyringar, som hyresgästerna och skattebetalarna får bära. Det bör vara ett samfällt intresse att — eventuellt med stöd från statsmakterna — skapa de finansiella resurser som erfordras för ett samhälleligt lett bostadsbygge. När marken befinner sig i samhällets hand är detta en garanti för en god stadsplanering i framtiden.

Det måste i denna situation anses vara synnerligen anmärkningsvärt att av statsmakterna förvärvat mark föreslås bli avyttrad till privata byggnadsaktiebolag, därtill på villkor som för kronans del är så ofördelaktiga, att statskontoret för sin del ej anser sig kunna tillstyrka en försäljning på de av fångvårdens byggnadskommitté föreslagna villkoren. Det här ovan anförda resonemanget om kommunerna och tomtmarken äger naturligtvis helt och fullt tillämpning också på statsmakterna. Främjandet av en mark- och bostadspolitik i bostadskonsumenternas intresse, som motverkar spekulation och höga hyror, borde av statsmakterna kräva att utnyttja varje möjlighet till att underlätta för kommunerna att förvärva värdefull tomtmark.

Med hänvisning till det här anförda hemställes,

att Kungl. Maj:ts proposition nr 144 avslås och att egendomen Runö gård i Österåkers kommun hembjudes kommunen eller i Stor-Stockholm samverkande kommuner på villkor, som möjliggör ett förvärv av egendomen i fråga.

Stockholm den 25 april 1961

Gustav Johansson

H. Hagberg

Henning Nilsson